



**Съфинансирано от
Европейския съюз**



**РОМСКА АКАДЕМИЯ
ЗА КУЛТУРА
И ОБРАЗОВАНИЕ**

ПРОЕКТ

**„Укрепване на ролята на гражданските организации на уязвими общности в
България да противодействат на дискриминацията, нетолерантността, езика на
омразата и престъпленията от предразсъдъци**

РЕГИОНАЛНА РАБОТНА СРЕЩА

„Заедно срещу дискриминацията и предразсъдъците“

23 април 2024 г., Сливен

бул. „Цар Освободител“ №34-Г

Днес, 23 април 2024 г., (вторник), от 13.00 ч. се проведе регионална работна среща „Заедно срещу дискриминацията и предразсъдъците“. Списък на присъстващите в работната среща със техните подписи се прилага.

На срещата присъстваха:

Антоанета Ненкова – представител на Български Хелзинкски комитет;

Красимир Кънев – представител на Български Хелзинкски комитет;

Радослав Стоянов – представител на Български Хелзинкски комитет;

Стела Костова – председател на Сдружение „Ромска академия за култура и образование“;

Антония Захариева – представител на РАКО;

Д-р Данчо Николов – лекар в МБАЛ „Д-р Иван Селимински“;

Стефан Трендафилов – образователен медиатор в Професионална гимназия по механотехника;

Дилян Стойков – гл.експерт в дирекция „**Дирекция "Социални дейности, здравеопазване и спорт"**“ в община Сливен

Йовка Парушева – ст.експерт Община Сливен

Сашо Йорданов – здравен медиатор към община Сливен

Тодор Кръцов – здравен медиатор към община Сливен

Таня Петрова – представител на РЗИ

Стела Костова:

Здравейте,

Добре дошли на регионална работна среща „Равни-заедно срещу дискриминацията и предразсъдъците“ във връзка с реализирането на проект „Укрепване на ролята на гражданските организации на уязвими общности в България да противодействат на дискриминацията, нетолерантността, езика на омразата и престъпленията от предразсъдъци“ (EQUALTOGETHER). Ромска академия за култура и образование е партньор на Български Хелзински комитет по проекта. Срещата ще бъде записвана.

Предлагам всеки от нас да се представи. Заповядайте!

Радослав Стоянов:

Здравейте на всички! Казвам се Радослав Стоянов, работя в Български Хелзински Комитет и отскоро съм избран за Съпредседател на Български Хелзински Комитет

Красимир Кънев:

Аз се казвам Красимир Кънев и съм бившият председател на Български Хелзински Комитет. В момента работя в програма „Мониторинг и изследвания“ в БХК

Йовка Парушева:

Казвам се Йовка Парушева и работя в Община Сливен в отдел „Здравеопазване“.

Делян Стойков:

Добър ден, казвам се Делян Стойков и работя в Община Сливен в отдел „Социални дейности“.

Антоанета Ненкова:

Аз се казвам Антоанета Ненкова, работя в Българския Хелзински Комитет. Координатор съм на проекта „РАВНИ-ЗАЕДНО“ (EQUALTOGETHER), в чийто рамки е и днешната ни среща с местните власти в Сливен.

Таня Петрова:

Здравейте, аз съм Таня Петрова, главен експерт в Регионална здравна инспекция, член съм и на Областния съвет на стратегията и националния план. Работим съвместно по Стратегията.

Стела Костова:

Казвам се Стела Костова и съм Председател на „Ромска академия за култура и образование“.

Стефан Трендафилов:

Здравейте, казвам се Стефан Трендафилов и съм образователен медиатор в момента, бивш спортист и настоящ пастор.

Д-р Данчо Николов:

Казвам се Данчо Николов, работя в МБАЛ „Д-р Иван Селимински“, лекар-специализант съм по Образна диагностика.

Антония Захариева:

Казвам съм Антония Захариева и съм част от екипа на РАКО.

Сашо Йорданов:

Аз съм Сашо Йорданов – здравен медиатор в Община Сливен

Тодор Кръцов:

Казвам се Тодор Кръцов и съм здравен медиатор в Община Сливен

Стела Костова:

Колеги, предлагам да си припомним нашата Регионална оценка на специфичните предизвикателства, които срещат уязвимите групи в Сливен, защото една от целите на нашата среща да се предложат конкретни и ефективни предложения, да кажете вашето мнение за това срещали ли сте дискриминация, срещали ли сте престъпление от омраза и предразсъдъци, начини и методи за тяхното решаване, примери, ваши лични преживявания, лични срещи и контакти във връзка с тези проблеми. За мен няма държава, където да няма предразсъдъци на различна основа или пък да няма престъпление от омраза. Много е важно, да се работи с институциите за този проблем и с хората от различните общности. Сами ние няма как да се справим поотделно, ако сме заедно ще се справим. Наши препоръки и предложения ще влязат в бяла книга.

Предлагам ви, да разгледаме нашата регионална оценка, който иска може отново да я получи. Да я разгледаме, коментираме, да си я припомним, за да можем да изкажем мнение, становища, препоръки.

Антония Захариева:

Модулите, по които бяха проведени интервютата са: общо представяне, описание на контекста; и подробности около конкретен случай. Различни истории, които хората споделяха, че дискриминацията е навсякъде, че хората, които най-много са дискриминирани, са обикновено по цвят на кожата и произход. След това по сексуална ориентация и увреждания. И не само един човек сподели това, но много често се говореше, че дискриминацията започва от ранна детска възраст. Дори се даваше пример как майки възпитават децата си, че ако не слушат ще ги дадат на циганката, което води до предразсъдъци. Децата израстват с лошия пример за циганите торбалани, които ще ги отвлекат.

Друго интересно, което излезе в един от случаите е, че колкото по-образован е един ром толкова по-дискриминиран е, защото се явява заплаха за работно място. Имаше много интересен пример с доктор Пеев, който го направили началник на отделение в болницата, и негови колеги реагирали срещу него, защото не искали началника им да е ром. Друг случай, в който интервюирахме млада майка, която е родила, когато е била в 10-ти клас, но впоследствие пак продължава своето образование. Тя ни сподели, че в родилното отделение в сливенската болница, нейното бебенце е било в старо легло, а на всички родилки-българки бебетата са били в нови кушетки. Родилките-ромки са били отделени в изолатора. Българските родилки са били в по-хубави, по-добре оборудвани стаи. Акушерките и персонала са им крещели и обиждали, държали се грубо и арогантно. Беше интервюирана възрастна жена, която е претърпяла операция в същото акушеро-гинекологично отделение в сливенската общинска болница. Лекарката, която я оперирала е крещяла, обиждала я, отнесла се грубо с пациентката, заради ромския ѝ произход. Следствие това, жената има фобия от болници и от стреса се влошава състоянието ѝ.

До какви изводи стигнахме:

Ромите са обезверени, те се отнасят с недоверие към системата и институциите.

Липсата на процес да се работи целенасочено. Госпожа Костова го спомена, че трябва всички заедно да работим в посока преодоляване на дискриминацията.

Да се започне още от ранната детска възраст или може би още от родилното отделение и се продължи в детската градина, в училище. Трябва да има политика, която да работи против дискриминацията. Учебните програми да бъдат създадени по този начин, учителите да бъдат обучавани да преодоляват различни инциденти и да решават правилно казуси в училище, а не когато едно дете обиди друго дете, че е циганче учителката да каже, ами те са деца, нека да се оправят сами. Учителката да поеме инициативата и да обяснява, че децата са еднакви и равни и по този начин да възпитава децата в толерантност.

Всички участници споделиха, че има хубави закони, не коментираха конкретни закони за борба с дискриминация. Но просто тези закони колкото и да са хубави или да не са хубави не се прилагат.

Стела Костова:

Ромите са обезверени заради дискриминацията, расизма.

И се отнасят с недоверие към системата, към институциите. В крайна сметка аз мисля, че е много важно не само в местната, в държавната администрация да няма предразсъдъци, да няма дискриминация, но и в болниците и в училищата. Защото това са едни от най-важните институции за всички нас. За съжаление в МБАЛ „Иван Селимински“, съм раждала сигурно преди 28-29 години. Още тогава имаше отделни стаи за циганки и за българки, т.е. сегрегирани стаи в родилното отделение. И аз не знам защо, защото може би една от акушерките ми беше комшийка, ме сложиха в привилегированата стая на българките и там родих. Но жените от Сотирия, от квартал Надежда, от моята махала бяха в „другите“ циганските стаи. Българките бяха отделени в по-хубавите стаи. На тях им се обръщаше по-голямо внимание, не им се крещеше. И на новородените, разделение на черни и бели деца, по същият начин.

Говорила съм с много жени и ромски, и български за този проблем, за съжаление след толкова години и до днес няма промяна. Дискриминацията започва още от родилното отделение. Проблемът на разделение тръгва в родилното, после продължава в детската градина със сегрегирани паралелки, след това в български и цигански училища. В българското училище резултатите на децата от Националното външно оценяване са високи, в сегрегираното ниски. Може да видите резултатите на Шесто училище, на Осмо училище, Механото, на всички цигански училища, няма да ги изброявам.

Тоест, резултатите на циганските училища са изключително ниски, а на българските училища високи. И да продължа, в общината не работи нито един ром. В квартал „Надежда“ в ЦАО, и кметницата е българка. В Областната управа също няма нито един назначен ром. Макар, че има много роми завършили различни ВУЗ. Това не е дискриминация? Затова ромите нямат доверие в институциите.

Таня Петрова:

Ние си имаме в РЗИ има наша колежка от ромски произход, която чудесно се справя с работата си и колегите много я уважават.

Антоанета Ненкова:

Колко от училищата в Сливен са сегрегирани?

Стефан Трендафилов:

Най-малко пет. Първо, Шесто, Осмо, Текстилната гимназия, Механото. Другите са смесени.

Делян Стойков:

Да ви кажа честно, аз не виждам смисъл да се връщаме толкова назад. Няма да ви разказвам как видях първородния си син преди 23 години и каква травма ми нанесе на душата, която не мога да преживея вече 23 години. Смятам, че трябва да вкарате в бялата книга предложение, всеки назначен на публична длъжност човек, да мине тест по расизъм, без значение дали към цигани, българи, арменци...В момента това трябва да стане част от процедурата за подбор на всяка една публична длъжност, като почнеш от портиера в сградата и стигнеш до най-високото място. Не коментирам има ли расизъм, няма ли расизъм? Има, много ясно е. Аз смятам лично от моята камбанария, че е въпрос на отношение през личния пример и ще дам конкретни примери. В момента съм ръководител на проект, по който имаме назначени 150 човека на трудов договор. 80 човека са от ромски произход. Имаме си медицинска сестра, домашни помощници и всякакви други. Но половината ни потребители по проекта са расисти до мозъка на костите. Аз не сменям домашен помощник, ако домашният помощник самичък не поиска да бъде сменен. Война вода с бабите и дядовците да остане на работа рома, защото той според мен си върши добре задълженията. Няма никакво значение българин ли е или не. Твърдя, че в цялата ми Дирекция „Социално подпомагане, здравеопазване и спорт“ в община Сливен има безкомпромисно отношение към всяка проява на какъвто и да е било расизъм или реч на омразата.

Без значение дали става въпрос за наш служител, без значение дали става въпрос за човек, с който се сблъскваме на улицата. Реакцията е моментална и за мен това е единственият начин за справяне с проблема. Еднакво отношение към хората без значение дали кандидатстват за работа или имаме някаква обща работа с тях по случай.

Красимир Кънев:

Добре, ама защо продължават тези практики?

Делян Стойков:

Защото няма въведени такива тестове. За мене е въпрос през отношението, всеки на своето ниво. Аз съм в момента някакъв си ръководител на проект, отговарям за хората, които са назначени по него и за подбора на тези хора. Подкрепата на тия хора по време на работа и тяхната защита. Тя си отговаря там за нещо си друго, другият за неговото си ниво за нещо друго или пък вие като национално представена организация се борите срещу дискриминацията. Но хората просто трябва да бъдат убедени, да се обедини този процес. Да се върви заедно. Да не е на парче. Проектът се казва: „Грижа в дома“.

Стефан Трендафилов:

За да бъдем по-ефективни първо трябва да разберем от къде е произхода на дискриминацията и колко вида е. Казвал съм го и на други събирания, Това е духът на отхвърляне. Отхвърляш някого и следващата крачка вече е дискриминация. Ти си го дискриминирал цялото, след като си го отхвърлил нека да видим причините, поради които сме отхвърлени и защо, какво можем да направим по този въпрос? На първо място, ако нямаме всъщност обществена култура, ако нямаме добро държание, въобще е нормално да бъдем отхвърлени. Следствието, от което е дискриминация. Аз като служител на бога, като пастор, работя в тази област в църквата. Интегрираме хората, като преподаваме Евангелието, защото Христос ни учи на морал и на добро поведение. Нали от тази гледна точка хората, които са в църквата и приемат словото на бога те се реализират, като добри граждани, като добри хора. Ако едно дете, един човек няма нормално поведение в обществото следствието е да бъде отхвърлен, което е дискриминация. Колко вида дискриминация има? На мен са ми познати два вида, явна дискриминация и скрита дискриминация. Може да има много повече, но пряката дискриминация е тази, когато хората съдят по тебе по външния ти вид и директно те обсъждат. Лично аз съм попадал в много ситуации, в които съм бил дискриминиран. За голямо съжаление ние не можем да ги спрем, но можем да ги ограничим. Като образователен медиатор в училище всеки ден уча децата, когато закъсняват за час да се извинят на госпожата, да почукат, да кажат благодаря. Уча ги как да се държат в обществото. Когато сме добри, когато се реализираме в нашите професии, аз вярвам, че нещата ще се подобрят. Искам да кажа още, че по времето на комунизма дискриминацията беше на много високо ниво. Но сега има спад. Не можем да скрием, че има дискриминация. Ние не можем да я спрем, но имаме някакъв напредък като общност, защото и много роми и се квалифицираха и образоваха и имаме много висшисти. Имаме много хора, които вече работят и в образователната система. Имаме напредък не става ЗА миг, но смело мога да кажа, че с малки крачки вървим напред.

Стела Костова:

Добре, но повишаването на образователното ниво на ромите не означава, че няма дискриминация или тя е намаляла. Имаш ли конкретно предложение да намаляване на дискриминацията?

Стефан Трендафилов:

Да. Имам предложение за намаляване на дискриминацията, да се работи по общности, по махали. Да се учат хората на морал, как да живеят. Да се работи по общности, по махали. Много са важни църквите за тази работа.

Делян Стойков:

Кои църкви?

Стефан Трендафилов:

Евангелските църкви

Делян Стойков:

Само те ли?

Стефан Трендафилов:

Ами да, казвам го директно. Аз не съм чул в православната църква да се говори за това.

Делян Стойков:

А в джамията?

Стефан Трендафилов:

За джамията не съм запознат, само да кажа, че евангелските църкви в Сливен са много повече. Имаме само две джамии в Сливен.

Делян Стойков:

Няма абсолютно никакво значение. Аз смятам, че има ли проблем той е навсякъде и няма никакво значение, кой е имал четиридесет и пет църкви, а другият имал пет. Аз съм на този принцип. Стела го каза в началото, смятам, че говоренето за дискриминация, предизвиква дискриминация и ако един човек тръгне на интервю за работа с мисълта, че той ще бъде дискриминиран, защото е малко по-тъмничък, това автоматично го обрича на провал. Работата в общността според мен се изразява, като не искам да се бъркам в работата на никои, че трябва да работим за равният старт. Аз отговарям за моята си работа, но работата в общността се изразява в това да работиш за равният старт. Липсва равният старт. Говорим за образование, за висшисти, но липсва равния старт на една прослойка от хора, които остават много долу. Инвестира се в хора, които примерно са завършили средно образование. Под различни форми и организации се подкрепят да завършат висше, но не се подкрепят, ниските нива, за да завършат средно образование Равният старт липсва, а оттам и способността на човек да се заяви себе си. А, с тестовете. Между другото ние го пробваме и в нашата работа. Вече четвърта година при подбор на хора. На различни нива, като почнете от ръководители на различни екипи, стигнете до

Стела Костова:

Това само за проекти ли е или важи и за общинската администрация?

Делян Стойков:

Аз говоря за конкурсите в които участвам аз, не мога да коментирам в инфраструктурата на Общината как се избират хора. В Общинска администрация работят 480 човека. Не само за проектите, пак казвам ние в момента ще избираме персонал за две делегирани социални услуги, държавно делегирана дейност. Отношението на комисията е такова по време на интервюто с човека, ние търсим това, не можем да допуснем да вземем в администрация човек, който смята, че циганите трябва да станат на сапун, просто няма как да се случи. И отношението, аз го казах в изказването си по-рано, може да съм малко по-рязък, но ние сме безкомпромисни към всяка една такава проява, без значение дали става въпрос за някоя на улицата случка или става въпрос за случка в работата ни. И дали работи или не работи, времето ще покаже. Мога да дам стотици примери, не само като тази в анкетите, които сте правили, но и за много други прояви на дискриминация от страна на човек към човек. Свидетел съм на много други случаи на дискриминация от цигани към българи. Имаме случаи на дискриминация от циганин към турчин.

Таня Петрова:

Съгласна съм, че трябва на по-ниски нива да се работи. На по-ниски нива ще се получи, защото имаме примерите с всички нас. Аз работя чудесно с всички вас и към никого не бих имала прояви на дискриминация. Напротив, с вас научавам нови неща и се уча на много нови неща. Мога да кажа, че ние също имаме в РЗИ колежка, която по никакъв начин, никой не я чувства по-различна от всички нас. Тя абсолютно наравно работи с нас. Тогава, когато виждаме отношението и към работата, към задълженията и към всичко онова, което и ние правим. Така, че когато се работи с хора достатъчно, образовани и компетентни в работата, които изпълняват, когато имат нужното нормално поведение и отношение, не виждам каква е разликата, кой какъв етнос, религия изповядва.

Делян Стойков:

Има един друг момент цялата работа. Както искате го приемете. Ако искате, приемете, че е проява на дискриминация на база на моя скромен опит. Смятам, че представителите на ромската общност, заемайки трудово правоотношение от 8 до 5, имат голям проблем с това, да дойдат навреме на работа е пълен абсурд.

Стела Костова:

А, за българската общност, не се ли отнася?

Делян Стойков:

Аз мога да обясня моята позиция много добре, но търся мнението на човека, когото наемаме на работа.

Антония Захариева:

Защото това е проблем на системата, защото моята майка когато е работила на три смени, ако изтърве автобуса няма как да отиде на работа.

Сашо Йорданов:

Ако не отидеш пък в Язак на работа един ден глобата е 300 лева.

Антония Захариева:

Този проблем, се създаде след демокрацията, която навлезе и се изтърваха цели поколения, децата спряха да ходят на училище. Вчера един човек наби едно дете на улицата, защото се закачало с дъщеря му, такъв шамар му извъртя, че полицията викаха на главната улица в Сливен. Така, че оттам идва проблема с работното време. Изтърва се цяло поколение.

Делян Стойков:

Не ми се говори за комунизъм и демокрация, защото ще изляза комунист и Путинофил, не ми се коментира, защото съм живял и при едното и време и мога да правя сравнения.

Антония Захариева:

И кой ги изтърва нещата, даскалята. Сега им повишиха заплатите, да вземем едно училище Шесто, какви заплати взимат учителите?! Те се надпреварват кой да започне работа там. Най-богатото училище в областта с най-ниските резултати, защото не искат да обучават циганчета.

Стефан Трендафилов:

И аз мога да свидетелствам и да потвърдя, че голямата част от децата идват при нас в училище неподготвени. Повечето от тях не могат да пишат и четат. Това е в Професионална Гимназия по Механотехника.

Делян Стойков:

Това е масов проблем на образованието в България, да дайте да не си говорим по темата, кой може да пише и кой не може да пише за българи, и роми, и турци, и арменци.

Стела Костова:

Това са най-богатите училища, сегрегираните училища, тъй като имат много ученици и според делегираните бюджети парите следват ученика.

Антония Захариева:

Години правихме десегрегация с най-бедните, голите цигани.

Това е толкова труден и дълъг процес и в крайна сметка няма как едно НПО да прави да прави политика. То прокарва пътя, но това трябва да го поеме държавата и да е държавна политика. Ние колкото можахме направихме и който успя да стане нещо, стана. На Магдалена свекъра завърши средно образование, тя висше? Беше при нас координатор и се записа да учи и завърши. Но това са модели, който трябва да се поемат от образователните институции.

Таня Петрова:

Аз живея в кв. „Даме Груев“ от 5.клас и там започнах училище. Бяхме на 3 смени, и всяко втори или трето дете в класа ми бяха от ромски произход. Никога между нас децата тогава не е имало някакво разграничение. Учихме заедно и добре се разбирахме помежду си.

Данчо Николов:

Дискриминация има навсякъде и винаги ще има. Въпросът е да е по-малко. Мисля, че болниците не е чиста форма на дискриминация. Проблема е следният: малко персонал, възрастен персонал и прегорял персонал. Работата е, че започват едни драми между колеги от различни доктори към сестри. Всеки си го изкарва на някого, доктора към сестрата, сестрата към санитарката, и накрая най-потърпевши са пациентите. А, грешката, която се появява към пациента, много често не е свързана с него, а според мен с неговия технически статус. По-скоро с това, че работата е много и всеки трябва да си го изкара на някого. В болницата, повечето пациенти идват с проблем, те са кротки, спокойни, имат нужда от помощ. Много е важно, какво ще предложиш, как ще си изискаш данните от пациента. Когато дойде и каже, че сте му длъжни и всеки от колегите настръхва, т.е. лекаря и медицинската сестра. Пациентът не се отделя по това дали е мургав или бял, ако той се отнесе по нормален човешки начин няма да има проблем да му се обърне внимание и да се лекува.

Стела Костова:

Тоест, няма дискриминация в болницата?

Данчо Николов:

По скоро има агресия, но агресията не е свързана, не е обвързана с етноса на човека, а по-скоро с естеството на работа

Антония Захариева:

Когато идва линейката, кара пациент в спешното и лекаря ви казва, че ви води един циганин, а не пациент. Или как е?

Данчо Николов:

Зависи тази линейка, колко адреса е минала и ако е единствена, зависи от натовареността на работата...

Антония Захариева:

Но пациента си е пациент. Не може първата дума е да се казва, че водим един мангал.

Данчо Николов:

Да, има и такива, но те са единични случаи. Ако пациента обясни нормално оплакванията си, всичко ще е нормално, много е важно.

Дилян Стойков:

Няма ли един друг момент в цялата работа? С един болен представител на „дискриминираната“ ромска общност вървят поне 20 придружители, те винаги задръстват коридорите, правят се панаири, вдига се невероятен шум. Само че това някак си, не е дискриминация. Не защитавам никой в момента. Лекарите, другите хора са принудени да ги слушат, търпят, обясняват, да се чудят кой е болния от всичката тълпа, дето се е събрала. На входа на болницата са на цели тумби, особено когато ходят при родилка. И това се приема, че е някаква специфична черта на общността и трябва да се съгласим с нея. А, то си има ред. Има си правила при грипни епидемии. Не мога да го разбера това нещо. Аз съм изкарал последните две години в ходене по болници. Извинявам се, че пак ще взема думата, но просто не мога да се сдържа. Последните две години съм обиколил всички големи държавни болници в тази държава. Но не ми се говори за болести. Не съм видял като пациент проява на дискриминация. В една стая сме били българи и роми, и българи, и турци, всякакви. Но пак повтарям, че не съм видял дискриминация от страна на персонала, от санитаря до началника на отделението. Това го твърдя най-отговорно. В нашето спешно отделение съм бил много често, и за себе си и за потребители свързани с работата ми. С децата си, съм се нагледал и наслушал. Знам, какво означава да излезе лекаря и срещу него човека да не може да му обясни

на български какво му има. Оценявам усилието на лекаря да моли други хора, да му привеждат за да разбере оплакванията на пациента.

Стела Костова:

Това оправдана дискриминацията ли? Нима оправдаваме дискриминацията или твърдим, че няма такава?

Делян Стойков:

Не, не оправдавам дискриминацията, но ние сме хора. Няма черно-бяло, аз търся баланса, ти го каза много добре в началото, няма как да преборим това нещо, то е старо, като света. Важното е всеки на неговото ниво, в ежедневно си поведение да се опитва да го сваля на някакви поносими нива.

Стела Костова:

Нали сте ходили в нашето спешно. Там видят ли по-черен човек, особено циганин, го гонят или не му обръщат внимание, карат го да чака с часове. Оставят го да умре буквално. И това са много такива случаи, които са страшни и съм убедена, че всеки може от вас е бил свидетел на такива случки. Това е страшното.

Антоанета Ненкова:

Д-р Николов, обсъждани ли са в болницата някакви мерки за преодоляване на нагласите за сегрегирание и практиката за специални стаи, в които обичайно се настаняват жени с ромски произход? Обсъждани ли са в болницата, в самото отделение тези отношения? Във вашия екип?

Данчо Николов:

Аз работя в отделението по образна диагностика. Не зная, какво е обсъждало и какво не ръководството на болницата. В нашето отделение това не е коментирано. Не, не е обсъждано, нямам информация

Сашо Йорданов:

Стела, пропусна да кажеш за детското отделение. За отношението на персонала към майките и децата.

Стела Костова:

Да, това всъщност се знае от цяла България, всички сте гледали репортажите по националните телевизии за вързаните деца в Детското отделение в Сливен, за лошите условия, за отношението на персонала. Говорила съм с много майки за детското отделение и всички са категорични, че там е ужасно, но хората ги е страх. Майките ги е страх да говорят пред камера или да подадат жалба, за съдят персонала, да си наемат адвокат.

Сашо Йорданов:

Здравейте на всички! Казвам се Сашо Йорданов, някои хора се представят много често от 20 години, като експерти на ромите. Но аз съм баш експерт по ромските въпроси, защото живея в най-маргинализираната част от квартал „Надежда“, при така наречените „голи“ цигани и имам много наблюдения и като човек, който е медиатор, посредник на общността. И като обикновен човек, който е следвал своя път. В живота си съм срещал много пъти дискриминацията. От тези 20 години в моя опит, какво забелязвам? Чудесно е, че се събираме, обсъждаме тези неща. Презентацията е уникална. Много ми хареса, но като че ли нещата са в застой. Имаме представители от РЗИ. Преди 4 години на среща в РЗИ, говорихме защо проблемите с лекарите стоят по този начин? Двама, трима лекари имат много пациенти, другите нямат. На срещата им обяснихме как стоят нещата и защо се дават тези бележки за имунизации. И това трябва да се спре, че те имат пряк достъп за да могат да го предотвратят. Не се вземат мерки. И аз затова вече не искам да присъствам на такива срещи. Това ще говоря до тук.

Таня Петрова:

Кой, какво да предотврати, не разбрах ясно?

Сашо Йорданов:

Преди четири години бяхме говорили, на среща в РЗИ, че голяма част от личните лекари раздават бележките за имунизации на децата без да са ги имунизирали.

Стела Костова:

Тоест, не ги имунизират, а им дават бележки, че са имунизирани ли?

Сашо Йорданов:

Да, това го казахме на официална среща. Подадохме сигнали, отново бяхме на такава среща и до там беше. Аз не виждам никаква промяна. Идеята ми не само да се събираме тук, ние си ги знаем тези неща от години. Трябва действие и говорейки преди малко за Спешно отделение, там има огромна дискриминация. Просто, ако има комисия да стои там една вечер ще констатира много

случаи. В училищата по същият начин, навсякъде, но не само да се говори, да се види колко сме красиви. Трябва да действаме.

Антоанета Ненкова:

Като например, имате ли конкретна идея за препоръка, за мерки?

Сашо Йорданов:

Работиш в дадена институция, имаш отговорници, примерно в Спешното.

Стоиш един ден там, да видиш как са нещата, какви са?

Таня Петрова:

Аз, не съм присъствала на тези срещи. Никога не съм присъствала на срещи, които РЗИ прави с медиаторите. По принцип надзора на заразните болести отговаря за това. Но щом сте го казвали, също ще го кажа, макар че нямаме отношение, към това. Но ще докладвам, че е станало тема на разговор.

Сашо Йорданов:

Хиляда пъти питахме, ще съм ви много благодарен, ако предприемете нещо.

Стела Костова:

Предлагаш ли нещо конкретно?

Сашо Йорданов:

Да, предлагам. Отивам в спешното в 08:00, защото тогава почвам работа. Записвам тези, които не се отнасят добре с хората, обиждат ги, че са мръсни цигани, гонят ги. И действаме, подаваме сигнал. Ето това е предложението! Ще ви кажа един пример. Като медиатор, в неделя трябваше да отида до Нова Загора. Отивам в Нова Загора, в болница „Тракия“ да взема едно дете, защото там беше оперирано и чакам в колата си. Прозорецът ми беше отворен и слушам двама, който си говорят: „Абе в България очаквам земетресение. Ами да паднат блокове не в Украйна, тук да стане 3 световна война. Не съм очаквал българин да работи с циганин. В България живеем, как го позволяваме.“ Аз съм в колата и слушам и си мисля, че тези хора са около 50 годишни. А сега това ново поколение, което израства, те не се познават цигани и българи. И дискриминация става още по-голяма и предстои, ще има убийства. Не разбирам. Преди време тренирахме заедно, на закуска, обяд, на театър. Но сега това го няма. Това трябва да започне от училищата. Не знам дали знаете, но има младежи, тийнейджъри, които растат с огромна омраза към циганите. Тук съм

не просто да си мълча, тук съм да го кажа. Имам три деца, сина ми е на 19 години. За моя радост, той учи бойни изкуства и ги мели от бой и му се радвам. Казвам, че се радвам, защото когато той отиде някъде в центъра, да си купи джонер е сам, а там са събрани 10-15 деца, които му се подиграват. Синът ми ги и почва и ги налага, а аз не му казвам да престане и да не се бие. Проблемът само да кажа, проблемът е на институциите. Проблемът е в институциите, не само да си вземем парите, не само да вземем от чужбина парите и да си ги харчим, трябва да се работи. Моята длъжност е такава и трябва да работя. И да се опитам да помогна.

Радослав Стоянов:

Вие казвате, че сега има колко 5 сегрегирани училища, а не са били така преди?

Стела Костова:

Да. Проблем е, че след завършване основно образование отиват отново в сегрегирани училища. Не отиват в смесени училища

Красимир Кънев:

Проблемът е, че има много млади роми, а ромското население нараства, българските деца излизат от Сливен.

Таня Петрова:

Всички завършват висше образование и не се връщат в Сливен, а отиват да работят и живеят в София. Това е съответно и проблем, защото градът остава без млади хора. Те след това не се връщат в Сливен, а остават да живеят там, създават семейства и раждат там децата си.

Радослав Стоянов:

Говорим за средното образование. Как стана така, че тези училища не са били сегрегирани, а сега са?

Таня Петрова:

Аз ви казах защо, няма дете завършило висше образование да се върне тук. Това са единици, които се връщат в Сливен.

Антония Захариева:

Младите българки не искат да раждат и съответно няма деца.

Антоанета Ненкова:

Искам да попитам, в някои от тези училища, няма значение сегрегирано или смесено има ли гражданско образование по антидискриминация и толерантност?

Антония Захариева:

Има гражданско образование, но не учат за толерантност, дискриминация, учат философия, етика.

Тодор Кръцов:

Трябва да се събират родители, колкото повече се събират родители да им се говори на тази тема, на децата също е много важно. Трябва да се говори за дискриминация, за социални справедливост, расизъм. Теми, които са важни за всички нас. Това може да промени мисленето на хората, на младежите, на учениците, учителите.

Сашо Йорданов:

Да, така е, Тодор е прав. Примери много, скоро момче завършило 9.клас трябваше да започне работа във фирма „Бела“ и беше нужно да си направи дебитна карта. Не можа да се справи сам, десет пъти са го връщали от банката без да му обяснят защо. Трябваше да отида с него в банката. Оказа се, че е неграмотен и на личната му карта няма подпис. В банката им обясних ситуацията, че е неграмотен и затова на личната му карта няма подпис. Защото не може да си напише трите имена. Отидохме с двама свидетели. Доста трудно се справихме, но успяхме. Миналата седмица имахме случаи, където момчето работи в озеленяване вече четвърта година. Отива да кандидатства за кредит не му дават, защото и той е неграмотен, но там се виждат документи, че работи. 90% от идващите роми не могат да пишат, не могат да я попълнят документите си. Дори и трите си имена и личните данни. За съжаление, банките не искат да обслужват роми, не им обяснява, просто ги гонят. Там дискриминацията е също много висока.

Таня Петрова:

Нещата опират до образование. При нас в РЗИ също идват много роми за здравни книжки. Някой от тях са неграмотни и не могат да си попълнят трите имена и данните. Трябва да се работи с децата в училище.

Стефан Трендафилов:

Искам да кажа нещо важно, защото говорим за дискриминация и това е много сериозно. Тук не говорим за единичен случай, тук говорим за неща, които се случват постоянно. Преди години Цар Киро беше жив, имаше битов скандал в Катунца, но за съжаление, расистите го превърнаха, в национален. Започнаха да гонят всички цигани в страната. В Сливен имаше много такива хора, които търсеха цигани да ги бият. По това време и с мен се случи, много неприятна случка.Както си

стоя на спирката и чакам автобуса една кола с двама души спряха срещу мен, гледаха ме лошо и си говореха дали да ме нападнат и да ме бият. Но видяха, че съм малко по-корав, аз съм боксьор и то на международно ниво. Не посмяха, малко оставаше да стане меле. За какво, само за това, че съм по-мургав. Това е много опасно и страшно.

Антония Захариева:

Всъщност един от проблемите, който изскочи време на анкетирането и който забравихме да споменем са медиите и политиците, които играят голяма роля в това. На всички нива, част от политиците си имат и медии, с които пропагандират дискриминация, реч на омраза и там е работата, че въпреки законите не се стига до присъди. Има ли осъдени политици за това, че са проявявали никаква дискриминация? Няма?!

Радослав Стоянов:

Само да попитам за тези инциденти, които съобщавате в момента, колко чести са например, всеки месец, всяка седмица? Съобщавали ли сте за тези инциденти в полицията?

Сашо Йорданов:

Всеки ден се случват такива инциденти между младежите. Проблемът е, че самите деца и младежи вече го приемат, като нормално действие. Полицаяте знаят какво се случва. Съобщавали сме им но нищо не следва от това. Бедна ви е фантазията за какво говорим. Полицията нищо не прави.

Антоанета Ненкова:

Съобщавали ли сте за тези инциденти?

Тодор Кръцов:

И полицаите го знаят всичко това, те нищо не правят.

Антоанета Ненкова:

А всички тези случаи защо не са в платформата equal.bg? За родилното, за детското отделение в болницата в Сливен?

Стела Костова:

Ще ги докладваме в платформата, важно е. Сега имаме много сериозен случай. Моята леля ми разказа за случка в „Лидъл“, от която тя е била потресена. Преди няколко дни един от охранителите

на „Лидъл“ е пребил едно ромско дете, от тези който разнасят количките. Това се е случило пред очите на много хора, но никой не е реагирал. Леля ми се намесила, и подала жалба до началник смяна. Надявам се, този охранител да бъде уволнен и да има последствия. Но колко са хората, които реагират адекватно в такива случаи, това трябва да се подкрепя. Да се създават предпоставки, хората да реагират адекватно срещу дискриминацията, да се намесват в такива инциденти, да имат адекватна реакции на гражданите. Но това се възпитава.

Сашо Йорданов:

Пореден случай с мен. Влизаме в Община Сливен, да си предаваме месечните отчети. Охранителят ни познава от много години, знае че работим към общината, като здравни медиатори. Попита ни къде отивате, аз му отговорих, съвсем вежливо, че отиваме да си предадем отчетите в дирекция „Спорт и здравеопазване“. След това той се разкрещя, развика се като хамалин, съвсем просташки. Всяка година по три-четири пъти имаме проблеми с този човек. Когато ни види този охранител, постоянно крещи, вика, създава проблеми и то само заради това, че сме мургави, че сме роми. Аз отидох при шефа му, разговарях с него, обясних му случая. Но той ни каза, че охранителят има много протекции, връзки и нищо не може да се направи.

Стела Костова:

Има платформа, опишете случаите, ще ви я пратя отново на месинджър, на вайбър. Надявам се, е тези случаи да се качат в платформата.

Стела Костова:

Благодаря, ви!

Изготвила: Стела Костова